

چرا سیلاب گریبان ایرانی‌ها را گرفته است؟

مدیریت ناکارآمد، سرچشمه سیل

«شهرزند» سیل دوباره زندگی جنوبی‌های ایران را به چالش کشیده است. حالا برداشت بی‌رویه آب از چاه‌ها باعث شده است که سفره‌های زیرزمینی آب تخریب شود و باران‌های سیل‌آسا جایی برای ذخیره در زمین پیدا نکنند و روی سطوح جاری شوند. از این گذشته، چاه‌های بودجه‌ای باعث شده است که لایروبی رودخانه‌ها به موقع انجام نشود و بستر پر از گل‌ولای رودخانه‌های منطقه قادر به انتقال جریان آب نبوده و سیل را به محیط‌های مسکونی بکشاند. تمام این موارد در حالی رخ می‌دهد که علی‌بیت‌اللهی، مدیر ریسک مرکز تحقیقات راه و شهرسازی به «شهرزند» می‌گوید که با اصول ساده مهندسی و فنی و حداقل هزینه‌های پیشگیری می‌توان جلوی بسیاری از سیل‌های ایران را گرفت اما در کشور ما به مسأله پیشگیری توجه نمی‌شود. هدایت فهمی، مدیر سابق منابع آب وزارت نیرو هم در گفت‌وگو با «شهرزند» اعتقاد دارد که برخی متولیان آب در ایران در سال‌های گذشته به دنبال احداث سازه‌های بزرگی بوده‌اند که به چشم بیاید و روبرای قیچی و مراسمی برگزار کنند. او می‌گوید که این دسته از مدیران هرگز به دنبال کارهای اصولی و کم‌هزینه نبوده‌اند و به همین دلیل گاهی این ضعف‌ها چالش‌آفرین می‌شود.

افزایش ۲۱۲ درصدی بارش‌ها در سیستان و بلوچستان

۲۶ استان کشور به جز تهران، خراسان شمالی، گیلان، اردبیل و همدان در روزهای اخیر درگیر سیلاب و آبگرفتگی هستند اما در این میان سیلاب در استان‌های سیستان و بلوچستان، هرمزگان و کرمان چالش‌زا شده است. به‌گونه‌ای که در این استان‌ها ده‌ها شهر و روستا به زیر آب رفته‌اند و بسیاری در معرض آسیب قرار گرفته‌اند.

جدای از مسأله آسیب‌هایی که سیلاب اخیر در پی آورده، یکی از مواردی که در میان خبرها جلب توجه کرد، آن بود که بارندگی روزهای اخیر در استان سیستان و بلوچستانی که حدود دودهد با خشکسالی دست به گریبان است، در ۲۰ سال گذشته بی‌سابقه بوده و آمارهای قابل استناد از افزایش کم‌سابقه ۲۱۲ درصدی بارش‌ها در این استان حکایت دارد. بر اساس آمار وزارت نیرو تا ۹۸ تا ۲۰ دی امسال بارش‌های تجمیعی سیستان و بلوچستان ۸۶۶ میلی‌متر بوده است.

این اما تنها خبر غافلگیرکننده در موضوع سیلاب‌های اخیر و حتی سیلاب‌هایی که از ابتدای سال به وفور در کشورمان شاهد آن بوده‌ایم، نیست. تغییرات اقلیمی حالا رفتار غافلگیرکننده طبیعت را رقم زده است و سیستان و بلوچستان که با خشکسالی شدید دست و پنجه نرم می‌کرد با رشد بالای دو هزار درصدی مواجه شده است.

اتلاف بودجه در اجرای غیرکارشناسی

چندین و چند روش کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت برای مقابله با سیل وجود دارد که از آن میان می‌توان به اقداماتی چون ایجاد سیستم‌های هشداردهنده سیل، تغییر ساختار ساخت‌وسازهای مسکونی و غیرمسکونی، حفاظت از تالاب‌ها و احیای پوشش‌های گیاهی، آبخوانداری، بهبود شرایط خاک، احداث سیل بندها، سد مخازن و کانال‌های سیلاب و برخی موارد دیگر اشاره کرد.

راه‌هایی که به نظر روی کاغذ در برنامه‌ها و در بودجه‌نویسی سازمان‌های مرتبط در وزارتخانه‌هایی چون نیرو، کشاورزی و برخی دیگر به این موارد اشاره می‌شود اما در صحنه عمل حداقل تا به حال آنچه می‌توان دید، نتیجه‌بخش نبودن موثر این برنامه‌ها و مخارجی است که در این ارتباط می‌شود. در این مباحث سیل بندها، سد مخازن و کانال‌های سیلاب و برخی موارد دیگر اشاره کرد.

راه‌هایی که به نظر روی کاغذ در برنامه‌ها و در بودجه‌نویسی سازمان‌های مرتبط در وزارتخانه‌هایی چون نیرو، کشاورزی و برخی دیگر به این موارد اشاره می‌شود اما در صحنه عمل حداقل تا به حال آنچه می‌توان دید، نتیجه‌بخش نبودن موثر این برنامه‌ها و مخارجی است که در این ارتباط می‌شود. در این مباحث سیل بندها، سد مخازن و کانال‌های سیلاب و برخی موارد دیگر اشاره کرد.

از این دست آمارها بسیار است و تنها در همین مورد آبخوانداری که نمی‌توان آن را یگانه راه مقابله با سیلاب و تبدیل آن به فرصت برای جبران خشکسالی دانست، بسیاری از کارشناسان آنچه در صحنه عمل دیده می‌شود را با این آمارها متفاوت می‌بینند و از اجرا نشدن آبخوانداری علمی گله‌مندند. این دسته از کارشناسان که تعدادشان هم کم نیست معتقدند دستگاه‌های مسئول پشت این اعداد و ارقام پنهان شده و معتقدند براساس آنچه

شهرزند

واقع می‌شود، اجرای ناصحیح پروژه‌های آبخوانداری و اتلاف منابع تخصیص یافته بسیار قابل توجه است و می‌گویند با آبخوانداری درست که نیاز به تدبیر دیگری جز آنچه تا امروز دیده شده می‌توان گام بلندی در مقابله با سیلاب برداشت.

نبود برنامه‌ریزی جامع و بلندمدت

درباره چگونگی مدیریت وضع سیلاب‌ها در کشور، هدایت فهمی، مدیرکل سابق منابع آب وزارت نیرو معتقد است که راه برون‌رفت از وضع فعلی و ناکارآمدی‌ها در مقابله با سیلاب، تدوین و اجرای برنامه جامع خشکسالی و سامان‌دهی رودخانه است. این کارشناس منابع آب به «شهرزند» می‌گوید: «با توجه به اینکه کشور ما درگیر خشکسالی بلندمدتی است که مدت آن تاکنون به ۱۲ سال رسیده است، توجه به حفاظت از رودخانه‌ها یکی از مهم‌ترین اولویت‌ها در حوزه حفاظت از محیط‌زیست و منابع آبی کشور است.»

گرچه به مسأله سامان‌دهی رودخانه‌های کشور در تمام برنامه‌های توسعه اقتصادی-اجتماعی کشور پرداخته شده است، با وجود این، فهمی معتقد است اعتبارات اختصاص داده شده به این مسأله پاسخگوی مشکلات در این حوزه مهم نیست و می‌گوید: «متأسفانه این اعتبارات محدود نیز در بسیاری از سال‌ها به‌طور کامل تخصیص داده نمی‌شوند.»

او معتقد است به دلیل تغییرات اقلیمی، متوسط بارش کشور در سال‌های اخیر ۰٫۱ درصد و روان آب رودخانه‌ها ۵۵ درصد کاهش پیدا کرده است و می‌افزاید: «از این پس در طول سال روزهایی با هوای بسیار گرم و روزهایی با بارش سیلابی بیشتری را شاهد خواهیم بود. این پیش‌بینی‌ها می‌تواند بیانگر وضع نگران‌کننده در حوزه محیط‌زیست در آینده کشور باشد.»

با این همه فهمی معتقد است به دلیل اینکه مهندسی و سامان‌دهی رودخانه‌ها دارای نمود بیرونی نیست و مدیران پس از سامان‌دهی رودخانه‌ها چیزی برای مراسم افتتاح ندارند، تمایلی به توجه به سیاست‌گذاری در این حوزه ندارند. مدیرکل سابق منابع آب وزارت نیرو دلیل توجه نکردن به تدوین برنامه جامع خشکسالی در طول برنامه چهارم توسعه و برخورد نکردن با ساخت‌وسازهای غیرمجاز را در حریم رودخانه‌ها در همین چارچوب ارزیابی می‌کند و می‌گوید: «این روند باعث می‌شود که ما فرصت‌های خود را برای بازیابی منابع آبی کشور از دست بدهیم.» او همچنین می‌افزاید: «این حجم بارش ممکن است در کوتاه مدت برای کشاورزان مفید باشد، اما در بلندمدت به دلیل نداشتن برنامه‌ریزی جامع و بلندمدت در حوزه آب سفره‌های زیرزمینی کشور کوچک‌تر شده و به دلیل فرسایش خاک رودخانه‌های کشور کارکرد خود را از دست خواهد داد.»

جلوگیری از سیل کاملاً امکان‌پذیر است

علی‌بیت‌اللهی، مدیر خردبینی مرکز تحقیقات راه و شهرسازی در گفت‌وگو با «شهرزند» با اشاره به اینکه برخلاف زلزله، پیش‌بینی و جلوگیری از سیل کاملاً امکان‌پذیر است و بسیاری از این کشورها موفق شده‌اند که با این خطر مقابله کنند، گفت: «به عنوان نمونه ژاپن که بیش از ۶۰ درصد از وسعت جغرافیایی آن در معرض خطر سیل قرار دارد توانسته است با

برنامه‌ریزی مناسب از وقوع این خطر طبیعی جلوگیری کند.» او اعتقاد دارد به‌رغم اینکه بعد از سیل‌هایی که در فروردین امسال در برخی نقاط کشور اتفاق افتاد در آیین‌نامه ساخت‌وساز و شهرسازی به مسأله سیل توجه بیشتری شد، اما به دلیل مشکلات اقتصادی که در سال جاری با آن مواجه هستیم دولت نتوانسته بودجه لازم را برای لایروبی رودخانه‌ها و خرید تجهیزات پیش‌بینی سیل اختصاص دهد و تنها در شهر تهران بودجه‌ای برای پنج ایستگاه پیش‌بینی سیل اختصاص داده شده و بقیه شهرها بودجه‌ای در این رابطه دریافت نکرده‌اند.

بیت‌اللهی همچنین توضیح می‌دهد: «با وجود اینکه سیل این روزها در سیستان و بلوچستان قابل پیش‌بینی بود، برای واکنش به این اتفاق تلخ نیاز بود تا از مدت‌ها قبل، بندهای رسوبگیر، بندهای ذخیره‌آب و آبراه‌های متناسب با وضع خاک و موقعیت جغرافیایی این استان احداث می‌شد.»

او در انتها می‌گوید: «به دلیل اینکه سیل‌های اخیر را می‌توان کاملاً با بحث تغییرات اقلیمی مرتبط دانست، احتمال تکرار این واقعه دور از انتظار نیست، بنابراین باید این مشکل را جدی گرفت و در اسرع وقت برای برنامه‌ریزی در این حوزه اقدام کرد.»

در مجموع اینکه اکنون وضعیت به گونه‌ای است که فرصت آزمون و خطای مجدد وجود ندارد و مدیران باید با برنامه‌های حساب شده و دقیق زیرساخت‌ها را به نحوی تجهیز کنند که چالش‌های جدید خسارات و هزینه‌ها را چند برابر نکند.

۱۱٪

افزایش مصرف مرغ

معاون امور دام وزارت جهاد کشاورزی از افزایش ۱۱ درصدی مصرف مرغ در کشور خبر داد و گفت: «با توجه به نزدیکی ایام نوروز در تأمین و عرضه مواد پروتئینی و نهاده‌های دامی مشکلی نداریم.»

مرتضی رضایی، معاون امور دام وزارت جهاد کشاورزی و رئیس هیأت‌مدیره شرکت پشتیبانی امور دام افزود: «با وجود تحریم‌های بی‌سابقه غرب و رشد ۱۱ درصدی مصرف گوشت و تخم‌مرغ در کشور شاهد کاهش قیمت و افزایش تولید این محصولات بوده‌ایم. با توجه به نزدیکی ماه‌های پایانی سال و ایام نوروز و همچنین فرارسیدن ماه مبارک رمضان در تأمین و عرضه مواد پروتئینی (گوشت و مرغ) و نهاده‌های دامی کمبودی در کشور نخواهیم داشت.»

۶۳٪

نرخ تورم خانواده‌های کارگری

فرامرز توفیقی، رئیس کمیته دستمزد شورای عالی کار گفت: «تورم حاکم بر سبد معیشت خانوار کارگری ۶۱ تا ۶۳ درصد است و با نرخ تورم اعلامی مرکز آمار (۴۰ درصد) تفاوت دارد.»

به گزارش ایرنا او اعلام کرد: «سال ۹۸ سبد حداقلی هزینه کارگران سه میلیون و ۸۰۰ هزار تومان اعلام شد که در واقع حداقل‌های ممکن برای شهرهای کوچک بود و این رقم در کلانشهرها همچون با هزینه‌ها ندارد.» او افزود: «با وجود تصویب دستمزد یک میلیون و ۵۰۰ هزار تومان برای کل کشور در سال گذشته که فاصله زیادی با حداقل سبد خانوار دارد، ورود به مزد منطقه‌ای و صنفی ممکن نیست.»

آگهی مناقصه عمومی

شهرداری کرج در نظر دارد با توجه به بودجه مصوب شورای اسلامی شهر انجام امور خدمات شهری منطقه ۵ به شرح مندرج در جدول ذیل را از طریق مناقصه عمومی به پیمانکاران واجد شرایط واگذار نماید.

ردیف	شرح عملیات	مبلغ برآورد پایه سالیانه به ریال	مبلغ سپرده به ریال
۱	انجام امور خدمات شهری منطقه ۵	۱۱۳/۳۰۴/۸۴۸/۳۳۰	۵/۶۶۶/۰۰۰/۰۰۰

سپرده شرکت در مناقصه به یکی از روشهای ذیل ارائه گردد. ۱- ضمانت نامه بانکی معادل مبلغ فوق و به مدت ۹۰ روز معتبر و قابل تمدید باشد و یا واریز فیش نقدی به حساب ۷۰۰۷۸۶۹۴۸۶۲۳ بانک شهر. ۲- برندگان نفر اول و دوم مناقصه هر گاه حاضر به انعقاد قرارداد نشوند سپرده آنان به ترتیب ضبط خواهد شد. ۳- مدت اجرا یکسال شمسی می‌باشد و در صورت احراز شرایط لازم حداکثر تا ۲ سال دیگر قابل تمدید می‌باشد. ۴- لازم به ذکر است هنگام خرید اسناد مناقصه ارائه تصویر اسنادنامه شرکت با موضوع مرتبط با مناقصه - ارائه تاییده صلاحیت از اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی، معرفی نامه مهوهر و مهر و امضا مدیر عامل روزنامه آخرین آگهی تغییرات اعضای شرکت و کد اقتصادی الزامی می‌باشد. ۵- سایر اطلاعات و جزئیات در اسناد مناقصه مندرج است. ۶- مبلغ ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال بابت هزینه خرید اسناد به حساب ۷۰۰۷۸۵۳۱۳۷۹۵ نزد بانک شهر شهرداری واریز و رسید آتراً ارائه نمایند. ۷- متقاضیان می‌توانند از تاریخ انتشار آگهی جهت خرید اسناد مناقصه به اداره امور قراردادهای و پیمانها واقع در میدان توحید- بلوار بلال شهرداری کرج طبقه هفتم مراجعه نمایند. ۸- شهرداری کرج در ردی یا قبول هر یک از پیشنهادات مختار است. ۹- توضیح اینکه به غیر از سپرده شرکت در مناقصه کلیه اسناد و مدارک مربوط به پیمانکاران شرکت در مناقصه نزد شهرداری باقی می‌ماند. ۱۰- در هر صورت مدارک مندرج در اسناد مناقصه ملک فروش اسناد و متعاقباً عقد قرارداد خواهد بود. ۱۱- پیشنهادات می‌بایست در پاکتهای مجزا (الف-ب-ج) لاک و مهوهر به مهر شرکت شده و پس از الصاق هولوگرام بر روی پاکت ج تا پایان روز شنبه مورخ ۹۸/۱۱/۰۵ به آدرس کرج-میدان توحید-بلوار بلال دبیرخانه شهرداری کرج تحویل داده شود. ۱۲- پیشنهادات رسیده در مورخ ۹۸/۱۱/۰۶ در کمیسیون عالی معاملات شهرداری کرج (دفتر شهردار) مطرح و پس از بررسی و کنترل برنده مناقصه اعلام خواهد شد.

در ضمن هزینه چاپ آگهی به عهده برنده مناقصه می‌باشد.

* جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۵-۳۲۵۰۶۵۰۱-۰۲۶ معاونت خدمات شهری تماس و یا به سایت اینترنتی www.karaj.ir مراجعه فرمایید.

شهرداری کرج = لکوره لکوره لکوره لکوره لکوره